

об'єднає в одному місці бази даних, що вже є, та дозволить використовувати «відкриті ресурси» (соціальні мережі, сервіси обміну повідомленнями, записи камер спостереження тощо, які є загальнодоступними). Простіше кажучи, рішення об'єднає великі масиви даних. Загальна мета рішення – аналіз зібраних даних для підтримки розслідувань, які проводить НПУ, планування внутрішніх ресурсів установ та управління відповідними рішеннями.

Складність реалізації цього варіанта набагато вища за попередній, однак цей варіант є більш комплексним. Саме тому другий варіант може стати більш дієвим, ніж, наприклад, використання традиційного програмного забезпечення І2.

Філософія підходу до впровадження діяльності поліції, керованої аналітикою (ILP), дещо глибша, ніж просто закупівля окремих програмних продуктів для вирішення або автоматизації окремого виду поліцейської діяльності.

Це зміна парадигми світосприйняття взагалі аналітичної роботи в нашій державі та перехід від окремих розрізнених програмних продуктів, застарілих логістичних підходів з обміну інформацією, стандартизації та уніфікації наборів даних та підходів до їх аналізу.

У підсумку пропонується розробити та затвердити концепцію та дорожню карту розвитку кримінального аналізу в Україні, реалізація якої б не залежала від організаційно-штатних та кадрових змін, що відбуваються в окремих підрозділах та системі загалом.

Покраса К. В., ад'юнкт кафедри криміналістики та домедичної підготовки Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ВИКОРИСТАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ СИСТЕМ ТА ТЕХНОЛОГІЙ ПІД ЧАС ПРОВЕДЕННЯ ОГЛЯДУ МІСЦЯ ПОДІЇ УМИСНОГО ЗНИЩЕННЯ АБО ПОШКОДЖЕННЯ ЧУЖОГО МАЙНА ШЛЯХОМ ПІДПАЛУ

У сучасних умовах розвитку інформаційних систем та технологій актуальним постає питання щодо використання новітніх досягнень науки та техніки під час здійснення досудового розслідування та проведення окремих слідчих (розшукових) дій.

Одним з ефективних шляхів збирання доказів сторонами кримінального провадження, зазначених у ст. 93 Кримінального

процесуального кодексу України, під час розслідування кримінальних правопорушень, пов'язаних з умисним знищенням або пошкодженням чужого майна шляхом підпалу – є огляд місця події [1].

Огляд, як і багато інших слідчих дій, є дією пізнавальною, оскільки проводиться за допомогою різних методів пізнання. Тому під час проведення огляду слідчий не тільки спостерігає, але й здійснює різні вимірювання та обчислення, в тому числі із застосуванням інноваційних сучасних технологій.

Останнім часом поряд із традиційними засобами виявлення, фіксації, вилучення, а також дослідження матеріально фіксованих слідів та обстановки місця події в цілому інноваційним і досить перспективним напрямом стає активне застосування сучасних тривимірних цифрових технологій і штучного інтелекту, метою якого є створення візуалізації й реконструкція обставин і картини злочину або окремих його епізодів (деталей) за допомогою використання 3D-моделей. Практика показує, що правоохоронці все частіше стикаються з необхідністю дослідження й фіксації матеріальних об'єктів, розташованих на великих територіях (зокрема внаслідок кримінальних вибухів, пожеж, аварій і катастроф на різних видах транспорту, техногенних катастроф). Для реконструкції місця події все більшого поширення набуває метод лазерного сканування певних об'єктів і відтворення їх у вигляді систем 3D-візуалізацій, що дає змогу зафіксувати й реконструювати в міліметрових деталях місце події та його окремі об'єкти у тривимірному просторі, що не є можливим за використання звичайних засобів і методів дослідження цих об'єктів. Це дає змогу досліджувати й використовувати важливу криміналістичну інформацію під час розслідування злочинів й у судовому розгляді. Використання технології лазерного сканування місцевості та об'єктів, у результаті чого виготовляється 3D-модель, дає змогу в кілька разів збільшити інформативність зібраних на місці події даних, надає наочну візуалізацію в тривимірному вигляді, що забезпечує ілюстративність [2, с. 159].

Фіксацію обстановки значного за розміром місця події на відкритій місцевості (наприклад, місця пожежі чи аварії) можна здійснити за допомогою мультикоптерів (квадрокоптерів), оснащених відеокамерами з відповідним програмним забезпеченням [3, с. 30–34].

В Україні досить швидкими темпами розвивається впровадження безпілотних літальних апаратів (далі – БПЛА), а зокрема квадрокоптерів у різні сфери суспільного життя.

У межах діяльності органів національної поліції БПЛА можна використовувати під час проведення оглядів місць подій з різних видів злочинів на ділянках місцевості великої площі, межі огляду якої визначені слідчим або обмежені висотою і дальністю польоту використовуваного БПЛА, а також у важкодоступній місцевості.

Зважаючи на специфіку таких місць подій, застосування БПЛА для аерофотовідеозйомки деталей місця події може бути не тільки додатковим до традиційних технікокриміналістичних засобів фіксації місця події, а й

єдиним сучасним, самостійним засобом у конкретній ситуації, здатним виконувати традиційні види фотозйомки, що застосовуються під час огляду місця події: орієнтуючої – для фіксації загального вигляду місця події з прив'язкою до навколишньої території; оглядової – для фіксації безпосередньо самого місця події; вузлової – для фіксації крупним планом, наприклад, місця зіткнення транспортних засобів, що зіткнулися; детальної – для фіксації безпосередньо самих слідів зіткнення [4, с. 117–125].

Зокрема, англійськими фірмами Polyciano Foster+Freeman, SUPERfume Foster+Freeman і Natural I Foster+Freeman розроблені технології обкурювання слідів флуоресцируючим реагентом, використання ціанакрилату і ІК-флуоресцентного дактилоскопічного порошку. Німецькою фірмою Nincha Attestor Forensics і англійськими фірмами TFD-2 Foster+Freeman і Crime-Lite Imager Foster+Freeman запропоновані відповідно технології виявлення слідів у кліматичних камерах у низькотемпературному режимі після обробки поверхні розчином нінгідрину, високотеплової обробки слідів на паперових носіях, а також система напівавтоматичного і автоматичного поліпшення якості слідів. Такі технології дають змогу значно розширити наявні можливості виявлення папілярних візерунків на різних поверхнях, зокрема на поліетилені, шкірі, металі, пінопласті тощо [5, с. 59–60].

Отже, аналізуючи рівень наукових досягнень вітчизняних та зарубіжних фахівців у галузі науки та техніки, вивчення сучасних технологій, важливу роль в успішному, якісному та швидкому проведенні слідчих (розшукових) дій та досудового розслідування загалом відіграє наявність та використання сучасних наукових приладів, які застосовуються спеціалістами під час проведення окремих слідчих дій, в тому числі під час проведення огляду місця події щодо умисного знищення або пошкодження чужого майна шляхом підпалу. З огляду на викладене виникає необхідність оптимізації, осучаснення та оснащення слідчих підрозділів Національної поліції вказаними технічними розробками.

Бібліографічні посилання

1. Кримінальний процесуальний кодекс України : Закон України від 13.04.2012 р. № 4651. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17#Text> (дата звернення: 29.10.2021).
2. Павлюк Н. В. Фіксація доказової інформації за допомогою систем 3D-візуалізації : матеріали наукової конференції за результатами роботи фахівців НДІ ім. акад. В. В. Сташиса НАПрН України за фундаментальними темами у 2018 р., м. Харків, 26 березня 2019 р. Харків : Право, 2019. С. 158–160.
3. Пиріг І. В. Організація і тактика проведення огляду місця події в сучасних умовах розвитку науки і техніки. *Криміналістичний вісник*. 2019. № 2 (32). С. 30–34.
4. Семенов В. В., Терешкевич А. І. Використання новітніх технологій та досягнень науки й техніки в кримінальному провадженні. *Криміналістика и судебная экспертиза*. 2015. Вып. 60. С. 117–125.
5. Благута Р. І., Мовчан А. В. Новітні технології у розслідуванні злочинів: сучасний стан і проблеми використання : монографія. Львів : ЛьвДУВС, 2020. С. 59–60.